

Lausunto

27.04.2022

Asia: VN/6567/2022

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta sekä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta ja aikataulusta (valtioneuvoston asetus) (liitteet 1 ja 2)

Hyvinvointialueilta edellytetään kuukausiraportointia ja tietojen toimittamista huhtikuusta 2023 alkaen. Raportointifrekvenssiä kuukausitasolla voidaan pitää perusteettoman tiukkana ja tietojen tuottaminen edellyttää lisäpanoksia hyvinvointialueilla. Ehdotetulla voimaantulon aikataululla automatisoituun raportointiin on haasteellista siirtyä. Raportoinnin toteuttamisessa on myös resurssiriskejä, sillä kunnista ei siirry riittävästi hyvinvointialueille asiaan liittyviä asiantuntijaresursseja. Erityisesti hyvinvointialueiden käynnistyessä talouden ja raportoinnin resurssit on kohdennettava priorisoiden kriittisiä toimintoja toiminnan häiriöttömän käynnistämisen turvaamiseksi sekä edellisen vuoden tilinpäätösvalmisteluun ja raportointeihin. Tulisi vähintäänkin harkita siirtymäaikaa kk –raportointivelvoitteen voimaantulolle vuodelle 2024.

Raportointifrekvenssi ja –määrä edellyttää riittävää automatisoinnin astetta mikä taas edellyttää riittäviä taloudellisia panostuksia hyvinvointialueiden raportoinnin ja järjestelmien kehittämiseen. Raportointikokonaisuuksien muodostaminen ja muutosten toteuttaminen hyvinvointialueille lisää entisestään määrittely- ja järjestelmämuutostyötä ja –kustannuksia ja aiheuttaa pysyviä järjestelmä- ja työvoimakustannuksia, joita ei ole huomioitu hyvinvointialueille muodostuvassa rahoituspohjassa.

2. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän talousraportoinnin kokonaiskuvasta (esitetyt raportointikokonaisuudet ja niiden sisällöt) ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 3, 4, 5 ja 8, taulukkomallit)

Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolisen toiminnan tietojen erittelyä ei tule toteuttaa ehdotetulla tavalla. Erittelyn muodostaminen on haastavaa ja keinotekoista, sillä samat resurssit tuottavat sekä yleiskatteisen rahoituksen että sen ulkopuolisen toiminnan palveluja.

Kokonaiskuvassa on lukuisia erillistietojen muodostamisvaateita ja kokonaiskuvaa tulisikin vielä pohtia siten, että se olisi johdonmukaisempi ja yksiselitteisempi erittelyvaateiltaan ja tarkkuustasoiltaan. Raportoinnin automatisointi edellyttää tiedon muodostamista suoraan kirjanpitojärjestelmistä ja lukuisilla erittelytieto- ja eri tarkkuustasovaatimuksilla se on haasteellista.

Ehdotamme, että hyvinvointialueiden tietoja ei esimerkiksi luokiteltaisi kahdella eri tavalla palveluluokituksen ja organisaatoriippumattomiin luokituksiin. Erilaiset tietotarpeet pitäisi ylipäättään yhteen sovittaa tehokkaammin kansallisella tasolla. Hyvinvointialueilta tulisi edellyttää yhtä yhtenäistä tietosisältöä jota tiedon hyödyntäjät käyttävät eri käyttötarkoituksiin.

Raportoinnin tietosisältöä tulee kehittää mutta muutosten määrää tulee minimoida tiedon tuottamisen kokonaiskustannusten vähentämiseksi.

3. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilikartasta (liite 6)

Ehdotus on tarkoituksenmukainen, joskin tilikartta ja sektoritieto tuottavat kombinaatioita, joita ei erikseen tarvitsisi tilikartassa huomioida.

4. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän palveluluokituksesta (liite 7)

Kansallisesti pitäisi muodostaa vain yhtä luokittelutietoa. Vaikka suuria eroja ei ole esim palveluluokituksen ja Virta –hankkeen sisällöissä, on eroja kuitenkin mm. tarkkuustasoissa. Tarkkuustasojen eroavaisuudet ovat suuria palvelukokonaisuuksittain. Esimerkiksi somaattisen ja psykiatrisen sairaanhoidon luokittelu suhteessa organisaatoriippumattomiin palveluihin ja toisaalta HHYTT tarpeisiin vaikuttaa olevan vaihtelevaa. On avohoito/päiki/vuodeosastohoito –erittelyvaateita sekä HHYTT että OR-palveluluokituksessa ilman erikoisalajakoa tai sen kera.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palveluluokkiin ehdotetaan muodostettavaksi uusia kokonaisuuksia. Uusien erittelyjen muodostaminen integroidussa palveluissa ei ole mielekäästä tai edes mahdollista esitetyllä tavalla asiakkaiden saadessa useamman palveluluokan mukaista hoitoa limittäin.

Hyte –palveluille on ehdotettu 3 uutta palveluluokkaa. Vastaavaa luokitusta ei ole organisaatoriippumattomissa palveluissa eikä erittely palveluluokkiin ole perusteltua.

5. Lausuntonne THL:n Sairaaloiden tuottavuus -kyselyn taloustietojen sisällyttämisestä raportointiin (ks. taulukkomallit, HHYTT, välilehti k-t01 THL:n erillistarpeet hyvinvointialueilta ja hyvinvointiyhtymiltä)

Erikoisalakohtaista dataa ei ole suoraan kirjanpidosta saatavilla ja käsittely on vaikea automatisoida nykyisellä tietomuodolla. Tietojen tuottaminen täysin erillisenä tietona edellyttää erillislaskentaa, lisäpanostuksia sekä aiheuttaa mahdollisia tulkintaeroja ja siten heikentää tietojen vertailtavuutta.

Erilaiset tietotarpeet pitäisi yhteen sovittaa tehokkaammin ja hyvinvointialueilta tulisi edellyttää vain yhden kanavan ja tietosisällön automatisoitua raportointia. Eri käyttötapauksien tulisi pohjautua yhteen tietomalliin. Sairaaloiden tuottavuuskyselyn tietotarpeita tulisikin harkita muodostettavaksi palveluluokituksen ja tilitason taloustiedon yhdistelmänä.

6. Lausuntonne teknisistä määritteistä ja pakollisuuksista (taulukkomallit ja tekniset taksonomia- ja tiedostopakettit, ks. linkit)

ei lausuttavaa

Pesonen Arja
Varsinais-Suomen hyvinvointialue